

Kvalitetsredovisning 2019

Älvsjös kommunala förskolor

Innehållsförteckning

Underlag för stadsdelsnämndens analys för innevarande budgetår.....	3
Kvalitetsarbets genomförande.....	4
Strukturella förutsättningar.....	8
Effekter av arbetet med utvecklingsområden för innevarande budgetår.....	14
Effekter av övriga stadsdelsnämndsgemensamma insatser innevarande budgetår för ökad måluppfyllelsen.....	17
Självvärdering.....	20
Förskoleundersökning.....	25
Resultat från övriga underlag.....	32
Effekter av stadsövergripande insatser innevarande budgetår.....	33
Sammanfattande analys.....	33
Utvecklingsområden och gemensamma insatser på stadsdelsnämnds nivå.....	35
Förslag till kommunfullmäktige/nämnd för kommande budgetår.....	36

Inledning

Enligt skollagens fjärde kapitel ska varje huvudman inom skolväsendet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Stockholms stads förskolor gör det genom särskilda ”Kvalitetsredovisningar”.

Stadsdelsnämndens kvalitetsredovisning skrivs fram enligt mall i stadens integrerade ledningssystem, ILS, och biläggs verksamhetsberättelsen för innevarande budgetår.

Älvsjö stadsdelsnämnd är huvudman för de kommunala förskolor som tillhör Älvsjö stadsdelsförvaltning.

Syftet med förskolans kvalitetsredovisning är att bedöma måluppfyllelsen utifrån Skolverkets definition; resultat i relation till de nationella målen i skollagen och förskolans läroplan.

Vidare identifiera framgångsrika arbetssätt och utvecklingsområden. Som en del i kvalitetsarbetet ska kvalitetsredovisningen bidra till en likvärdig utbildning av hög kvalitet.

Utifrån det fyller kvalitetsredovisningen flera funktioner:

- Den är en del i det interna kvalitetsarbetet i stadsdelen.
- Den ger information som stadsdelsnämnden behöver för att kunna skapa goda förutsättningar för förskolorna.
- Den är även en viktig källa till att Stockholms stad som huvudman får en bild av måluppfyllelsen i förskolan. Utifrån det identifieras stadsövergripande utvecklingsområden, prioriteringar och långsiktiga utvecklingsinsatser för att på det sättet ta det övergripande ansvaret att skapa goda förutsättningar för förskolan.

Detta är 2019 års kvalitetsredovisning för Älvsjö stadsdelsområdets 21 förskolor som är belägna i stadsdelarna Herrängen, Långsjö, Långbro, Älvsjö, Solberga, Liseberg samt Örby slott.

Underlag för stadsdelsnämndens analys för innevarande budgetår

Kvalitetsarbets genomförande

Under avsnittet ”Strukturella förutsättningar” lämnas en mer ingående beskrivning om enhetens organisation och sammansättning.

Stadsdelens nämndmål grundar sig på förskolans läroplan. Avdelningens sex enheter arbetar med systematiskt kvalitetsarbete genom att utifrån nämndmålen utforma målen för vårt arbete i enhetens verksamhetsplan. De innehåller de mål och riktlinjer som är önskvärda i samband med utveckling av verksamheten under kalenderåret.

Kvalitetsarbetets genomförande

Med utgångspunkt i läroplanen och kommunfullmäktiges budget samt föregående års kvalitetsredovisning har avdelningschefen tillsammans med utredaren reviderat förslag till nämndmål, förväntade resultat och indikatorer för förskolan. Stadsdelsnämnden fastställde dessa i samband med beslut om verksamhetsplan och budget för 2019. Nämndmålen täcker in vart och ett av läroplansområdena; *Normer och värden, Omsorg, utveckling och lärande, Barns delaktighet och inflytande, Förskola och hem* samt *Övergång och samverkan*. Till läroplansområdena har också nämndmål kopplats gällande miljö- och klimatanpassning, kultur, jämställdhet, barnkonventionen samt demokrati.

Förskoleenheterna har i sina verksamhetsplaner arbetat fram enhetsspecifika mål med tillhörande förväntade resultat, arbetssätt, resursanvändning och planer för uppföljning och utveckling. Enhetsmålen har utgått ifrån nämndens mål. Avdelningschefen har tillsammans med utredaren gått igenom förskolornas verksamhetsplaner och verksamhetsplanen följs upp under våren i tertialrapport 1 och under hösten i tertialrapport 2. I maj har avdelningschefen tillsammans med utredaren och projektledaren för skolplattformen haft avstämning med varje rektor avseende hur väl enheterna ligger till med måluppfyllelsen av de nationella målen. Vid tillfället har särskilt utvecklingsfrågor diskuteras och möjlighet till eventuellt behov av stödinsatser diskuterats. I juni hade avdelningen planeringsdagar i syfte att tillsammans diskutera strategier och behov av stöd i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten mellan enheterna.

Enheterna har i sina kvalitetsredovisningar beskrivit hur det systematiska kvalitetsarbetet är organiserat inom respektive förskola och för hela resultatenheten. Det finns en tydlig systematik i enheternas kvalitetsarbete och pedagogerna är delaktiga i exempelvis utvecklingsgrupper för digitalisering, kvalitetsgrupper, pedagogiskt forum och andra forum för arbetslagsledare. Varje förskola har genomfört en utvärdering av sitt arbete och har beskrivit vilka enhetsmål och förväntade resultat man har uppnått och hur man nått dessa. Som underlag för självvärderingen (webbaserat kvalitetsindikatorn, s.k. WKI) används bland annat reflektionsprotokoll, pedagogisk

dokumentation, barnintervjuer, förskoleundersökningen och självvärderingsmaterialet för indikatorn ”Personalens bedömning av förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling”. Förskolepersonalen lägger stort fokus på att följa upp vad barnen får ut av verksamheten för att kunna förändra och utveckla den.

Avdelningschefen har under senhösten tillsammans med utredaren och projektledaren för skolplattformen genomfört dialogmöten med samtliga sex enheter. Där ingår förskolechef, pedagogisk ledare samt personalrepresentanter från förskolorna. Kvalitetsredovisningarna stäms slutligen av med förskolechefer och pedagogiska ledare. Analysen från dessa dialogmöten liksom enheternas kvalitetsredovisningar ligger till grund för denna kvalitetsredovisning.

Analys

Älvsjös kommunala förskolor har de senaste åren haft bland de högsta resultaten och hög måluppfyllelse i jämförelse med andra stadsdelars förskolor. Det finns flera förklaringar till enheternas resultat. Huvudsakligen bygger framgången på att avdelningen rekryterat resultatnriktade förskolechefer som tillsammans med den pedagogiska ledaren organiserar och leder förskolorna i riktning mot måluppfyllelse av de nationella målen och likvärdighet. Avdelningens systematiska kvalitetsarbete i form av resultat- och kvalitetsdialoger utgör en hörnsten i avdelningens uppföljning av enheternas arbete mot nämndmål och läroplansområdena. Avdelningens sex enheter har kvalitetsgrupper och pedagogiska forum som binder samman en enhets kvalitetsarbete ur ett likvärdighetsperspektiv. Dessa kvalitetsgrupper och pedagogiska forum utgör även ett likvärdighetsarbete för hela avdelningen, då särskilt förskolecheferna och pedagogiska ledarna ses i olika forum där bland annat goda exempel och erfarenhetsutbyte sker. Effekten är ett lärande och utvecklande arbetsätt som gagnar likvärdighetssträvansmålet.

För att öka måluppfyllelsen mot de nationella målen och få en mer likvärdig förskola har avdelningschefen tillsammans med utredaren och projektledaren för skolplattformen i år haft en avstämning i maj utöver de resultatdialoger som sker i samband med kvalitetsredovisningarna i november varje år. Syftet med avstämningen är ett sätt för avdelningschefen att tillsammans med rektor och pedagogisk ledare bilda sig en uppfattning hur väl enheternas förskolor ligger till med måluppfyllelsen gentemot de nationella målen och nämndmålen. Avstämningen utgjorde även en möjlighet för förskolecheferna att diskutera eventuellt behov av stödinsatser i sitt kvalitetsarbete.

I jämförelse med 2018 är avdelningens bedömning att den extra avstämning som i år lades in i maj varit positiv för enheternas kvalitetsarbete på det sättet att rektorerna och avdelningschefen fått möjlighet att reflektera och diskutera arbetsätt och eventuella stödinsatser i ett tidigare stadium i det systematiska kvalitetsarbetsprocessen.

Framgångsfaktorer

Analys

Förskoleenheterna har i sina verksamhetsplaner för 2019 tagit fram enhetsspecifika mål med förväntade resultat med utgångspunkt från förskolans läroplan och kommunfullmäktiges budget samt från föregående års kvalitetsredovisning avseende resultat och prioriterade utvecklingsområden. Enheternas organisering och arbetssätt har sin grund och utgångspunkt att från de nationella målen i läroplanen.

Älvsjö har 21 förskolor som fördelar sig på sex enheter med vardera tre till fyra förskolor. I april gjordes en omorganisering av en enhet. Enheten bedömdes ha blivit så pass stor för att hanteras av en rektor, varför det istället för en pedagogisk ledare blev två biträdande rektorer med personalansvar för två förskolor vardera. De fyra förskolorna bilar en enhet som leds av en rektor.

Varje enhet har beroende på erfarenheter och enskilda pedagogers kunskaper utvecklat sina specifika pedagogiska arbetssätt för att nå de nationella målen i läroplanen.

Grundorganisationen i Älvsjös enheter ser den samma ut. Utöver den enhet som består av en rektor och två biträdande rektorer, består de övriga fem enheter av en förskolechef och en pedagogisk ledare som tillsammans med ett par förskollärare utgör förskoleenhetens ledningsgrupp. De sex enheterna har även en kvalitetsgrupp som har till uppgift att följa upp och utveckla att enhetens arbetslag arbetar efter sina enhetsspecifika mål och måluppfyllelsen i förhållande läroplanens nationella mål.

Grundläggande och centralt för kvalitetsarbete är ledarskapet. Följande framgångsrika arbetssätt har identifierats:

- Enheter vars förskolor som pedagogisk arbetar med gemensamma projekt möjliggör för pedagogerna att inspirera och lära av varandra, vilket har visat sig utvecklar barnens lärande. Det gemensamma arbetet mellan förskolorna inom enheten är ett lärande mellan förskolorna som positivt påverkar likvärdigheten dem emellan. Projektarbetet medför att pedagogerna tillsammans arbetar i workshops med diskussionsunderlag där pedagogerna samlas och har diskussioner kring ett gemensamt kunskapsområde. Det kollegiala lärandet fyller en viktig funktion där pedagoger med äldre utbildning och nyexaminerade förskollärare lär av varandra.
- Ett viktigt och ledande arbetssätt är enheter som tagit fram pedagogiska ställningstaganden. Pedagogiska ställningstaganden är ett dokument där ledningen för förskolorna samt kvalitetsgruppen har formulerat enhetens syn på pedagogens roll i arbetet, lärande samt den pedagogiska miljön. Arbetssättet har blivit en framgångsfaktor vid rekrytering av pedagoger samtidigt som det har blivit ett reflekterande redskap i det systematiska kvalitetsarbetet. Dokumentet tydliggör även vilka förväntningar det finns på det

pedagogiska arbetet. Enhetens pedagogiska ställningstaganden användas även som ett underlag vid medarbetarsamtal.

- Flera enheter har arbetslag som aktivt dokumenterar och reflekterar över sin verksamhet och för anteckningar i en så kallad processreflektion. Detta sker fortlöpande under året och sparas digitalt i One Note så att alla inom enheten kan hämta inspiration och ta del av varandras projektarbeten. Dokumentationen utgör ett underlag inför de utvärderingar som görs under året och har bidragit till att öka måluppfyllelsen och likvärdigheten inom enheten. Tydligast framgång är där pedagogerna i arbetslagen stöttar varandra i arbetet och sett till att alla barns behov tas tillvara med insikten att alla barn är olika.
- Varje enhet har en kvalitetsgrupp som består av representanter från enhetens tre-fyra förskolor och är en värdefull del i enheternas utvecklingsarbete. Gruppens arbete utgör grunden för enheternas gemensamma pedagogiska utgångspunkter. Kvalitetsgruppen är viktig för respektive förskolas pedagogiska utveckling och är ett nav för likvärdighetsarbetet mellan enheternas förskolor.
- Organisationens tydlighet, personalens kompetens och genomtänkta lärmiljöer. Alla pedagoger har ett ansvar att utifrån sina uppdrag bidra till att kvaliteten i förskolan förbättras. Alla arbetsgrupper har ett tydligt syfte och ett pedagogiskt fokus. I arbetsgrupperna diskuteras olika delar av verksamheten. De grupperna kan vara till exempel miljögrupp, utomhusgrupp, avdelningsansvariga, lärmiljöer m.m. Arbetsgrupperna skapar delaktighet och dialog.
- Avdelningen har en projektledare vars huvudsakliga uppgift är att arbeta med införandet av skolplattformen. Projektledaren utgör tillsammans med varje förskoleenhets ”ambassadörer” motorn i implementeringen av plattformens olika pedagogiska delar. Projektledaren har under året haft gemensamma utbildningsinsatser för ambassadörerna och har även utgjort ett tekniskt- och pedagogiskt stöd. Arbetssättet har medfört att samtliga förskolor har ambassadörer som har till uppgift att driva införandet av de pedagogiska verktygen. Arbetssättet har bidragit till att öka och stärka likvärdigheten mellan förskolor avseende kunskap och utveckling av digitala arbetssätt. Ett nära samarbete mellan projektledare, förskolechef, pedagogisk ledare och ambassadörer har också bidragit till det framgångsrika införandet.

Vi kan även se att nätverken bidrar till det kollegiala lärandet och ökar kompetensen inom och mellan enheter vilket bidrar till att stärka måluppfyllelsen och likvärdigheten inom avdelningens förskolor.

Dessa framgångsrika arbetssätt sprids och tas tillvara på förskolorna de nätverk som är etablerade inom avdelningen. Förskolecheferna ses två gånger i månaden tillsammans med

avdelningschefen, utredaren samt projektledaren för skolplattformen och pedagogiska ledarna är med varannan gång. Pedagogiska ledarna och enheternas kvalitetsgrupper för de sex enheterna utgör pedagogiska forum som ses inom sina respektive nätverk, dels alla tillsammans och inom grupperingar där utvecklingsfrågor och pedagogiska arbetssätt delas och diskuteras. Avdelningschefen tillsammans med utredaren samt projektledaren för skolplattformen har pedagogiska dialoger med varje enhet vid framtagande av enheternas tertiärrapporter och kvalitetsredovisningar. På det sättet sprids och utvecklas goda arbetssätt inom och mellan avdelningens sex förskoleenheter.

Strukturella förutsättningar

Stadsdelsnämndens förskolor ingår i avdelningen Förskola som leds av en avdelningschef. I avdelningens stab ingår också en utredare, projektledare för skolplattformen samt en köhandläggare (organisatoriskt tillhör köhandläggaren en annan avdelning då tjänsten är delad mellan förskola och medborgarkontoret).

För att skapa förutsättningar för en likvärdig förskoleverksamhet är förskoleorganisationen uppdelad i sex resultatenheter med vardera fyra eller tre förskolor, som var och en leds av en rektor. I respektive resultatenhet finns därutöver en pedagogisk ledare och en administrativ assistent utom i en resultatenhet som leds av en rektor och två biträdande rektorer. Enheten har också en administrativ assistent.

Stadsdelsområdet har inte tillräcklig efterfrågan för att ha en finsk förskoleverksamhet, det finns dock finskspråkig personal så att förvaltningen kan delvis erbjuda förskola på finska. Det finns ingen särskilt organisation inom avdelningen som utgör resurs för stödjande insatser för barn i behov av särskilt stöd. Stadsdelen har däremot ett samarbete med andra stadsdelar i det fall förskolorna har behov av exempelvis specialpedagogisk kompetens. Förvaltningen tilldelas ett socioekonomiskt tilläggsbelopp som ska täcka kostnader för barn i behov av särskilt stöd. Dessa resurser fördelas efter ansökan från förskolorna.

Effekter av genomförda organisationsförändringar:

Omorganisationen av den enhet som gick från en rektor och en pedagogisk ledare till en rektor och två biträdande rektorer infördes i april 2019. Grundorsaken till förändringen var att enheten skulle för stor för en rektor att ha ansvar för. I den nya organisationen har de två biträdande rektorerna två förskolor vardera och rektorn vilket har lett till ett tydligare och närmare ledarskap vilket har visat sig vara positivt.

Organisation på enhetsnivå:

På enhetsnivå har förskolechef det övergripande ansvaret för sina förskolor och för verksamhetens alla delar; systematiskt kvalitetsarbete, ekonomi, personal, arbetsmiljö och den pedagogiska verksamheten. Förskolechefen organiserar och leder i nära samarbete med den pedagogiska ledaren nätverk för all personal i enheten.

Den pedagogiska ledaren ansvarar för att utveckla den pedagogiska verksamheten, det systematiska kvalitetsarbetet och att handleda personal. Den pedagogiska ledaren organiserar och leder, i nära samarbete med förskolechefen, nätverk för all personal i enheten.

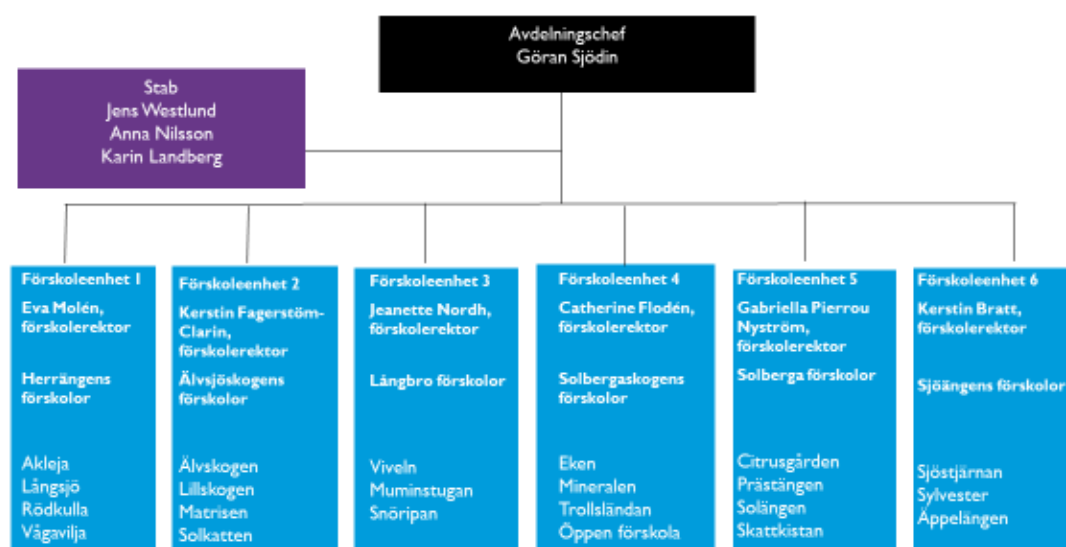
Förskollärare ansvarar för att leda och utvärdera den dagliga processen.

Förskoleassistenten ansvarar för bland annat personaladministration, schemaläggning, inköp och IT-frågor.

Förskollärare är arbetslagsansvarig och har ett särskilt ansvar för läroplansuppdraget. Arbetslagsansvariga träffas kontinuerligt för att fördjupa sig inom olika områden som behöver utvecklas i enheten. Arbetet i gruppen leds av förskolechefen och den pedagogiska ledaren.

Enheternas ledningsgrupper består av förskolechef, pedagogisk ledare och förskoleassistent. Gruppen har till uppgift att ta fram utvärderings och uppföljningsunderlag, gemensamma dokument samt att medverka i det systematiska kvalitetsarbetet.

Avdelning för förskola

Sammanställning organisation 2019:

Älvsjös 21 kommunala förskolor uppdelade på 6 enheter.

Enhet 1		Enhet 2	
Akleja	Aklejavägen 19	Lillskogen	Karlslundsvägen 10
Långsjö	Gårdsstigen 19	Matrisen	Långsjövägen 14
Rödkulla	Långsjövägen 56	Älvskogen	Långsjövägen 33
Våga vilja	Gårdsstigen 1	Solkatten	Älvsjövägen 62
Enhet 3		Enhet 4	
Viveln	Västerängsvägen 5	Mineralen	Sulvägen 62
Muminstugan	Vantörsvägen 150	Trollsländan	Sulvägen 22
Snöripan	Snöripsvägen 32	Eken	Sulvägen 52 A
Enhet 5		Öppna förskolan	
Citrusgården	Folkparksvägen 161	Älvsjö stationsgata 21	
Prästängen	Prästgårdsgränd 16	Enhet 6	
Solängen	Solberga Ängsväg 4	Sjöstjärnan	Rävnäsvägen 77-79
Skattkistan	Sulvägen 62	Sylvester	Sylvestervägen 2-6
		Äppelängen	Täckhammarsvägen 21

Förutsättningar.

Barn

Inskrivna Barn	Små 1-3 år	Stora 4-5 år	Totalt	Antal barn/g rupp	Antal barn/ anställd	Antal barn med annat modersmål*	Antal språk*
2017-10-15	631	540	1 171	16,3	5,8	212 (18%)	45
2018-10-15	631	546	1 175	15,9	5,1	342 (30%)	57
2019-10-15	714	558	1 279	16,4	5,3	444 (34%)	59

Personal (omräknat till årsarbetare och inklusive resurspersonal)

Anställda	Barn- skötare	Förskol- lärare	Övrig a	Totalt	Varav resurs	Antal flerspråkig personal*	Antal språk*
2017-12-31	138,3	84,1 (39,0%)	-	219,6	19,9	115 (52%)	24
2018-12-31	143,4	84,6 (41,6%)	-	228,0	24,4	123 (54%)	36
2019-12-31	144,7	89,6 (42,5%)	-	234,3	24,0	75 (34%)	36

	Budgetår 2019	Budgetår 2018	Budgetår 2017
Antal inskrivna barn (antal)	1 279 barn	1 175 barn	1 171 barn
Andel inskrivna barn (%)	97,3 %	97,3	97,3
Andel legitimerade förskollärare (räknat på årsarbetare med förskollärarlegitimation) (%)	38,3 %	-	-
Andel anställda som förskollärare (räknat på årsarbetare) (%)	42,3 %	41,6 %	39 %
Andel anställda i barngrupp som saknar utbildning* för arbete med barn. (räknat på årsarbetare) (%)	6,8 %	-	-
Antal avdelningar som saknar legitimerad förskollärare som kontinuerligt undervisar barnen (antal)	7	3	-
Barn per personal/årsarbetare med resurspersoner (antal)	4,8	-	-
Barn per personal/årsarbetare utan resurspersoner (antal)	5,3	5,1	5,8
Barn per grupp (antal)	16,4	15,9	16,3
Barn per grupp, yngre barn (antal)	15,2	13,5	14,4
Barn per grupp, äldre barn (antal)	19,0	18,4	17,6
Andel barn med annat modersmål än svenska (%)	34 %	54 %	52 %
Andel personal med annat modersmål än svenska (%)	34 %	30 %	18 %

- Antalet barn som är inskrivna i Älvsjös kommunala förskolor är 1 279 barn, vilket utgör cirka 62 procent av det totala antalet platser i förskola och pedagogisk omsorg. 3,6 procent av barnen är inskrivna i enskild pedagogisk omsorg, s.k. dagbarnvårdare. Antalet barn i Älvsjös kommunala förskolor är 100 barn fler än föregående år. Inskrivningsgraden 2019 var 97,3 procent, vilket är detsamma som föregående år.
- Andel förskollärare i Älvsjös kommunala förskolor är 42,3 procent och är marginellt förbättring än föregående år som var 41,7 procent. Spridningen mellan enheterna ligger mellan 35 till 54 procent förskollärare. Kommunfullmäktiges mål var att förskolorna ska ha minst 41 procent, vilket Älvsjö stadsdelsförvaltning uppnår. Totalt är det sju avdelningar som saknar förskollärare. Föregående år saknade tre avdelningar förskollärare.
- Barn per personal i Älvsjös kommunala förskolor är 5,3 och är marginellt högre än föregående år som var 5,1. Kommunfullmäktiges mål är att förskolorna ska ha högst 4,9 barn per anställd, vilket Älvsjö stadsdelsförvaltning inte riktigt uppnår.
- Barn per grupp i Älvsjös kommunala förskolor är 16,3 och är marginellt högre än föregående år som var 15,9. Kommunfullmäktiges mål är att förskolorna ska ha högst 16 barn per anställd, vilket Älvsjö stadsdelsförvaltning inte uppnår.
- Den sammantagna språkkartläggningen visar att antalet barn med annat modersmål än svenska är 34 procent, vilket är högre än föregående år vilket var 30 procent. Det finns 75 personer (34 procent) inom personalen på förskolorna som är flerspråkig och de talar 36 olika språk. Föregående år var det 54 procent.

Analys

Inledningsvis

Finansieringen av förskolans verksamhet bestäms av kommunfullmäktige i varje års budget, schablonbeloppet, och utgör grunden för en enhets ekonomi samt det socioekonomiska tilläggsbeloppet som nämnden får. En annan faktor är hur väl en enhets förskolor över året kan fylla sina platser med inskrivna barn.

Förvaltningen bedömer utifrån enheternas kvalitetsredovisningar att samtliga av Älvsjös kommunala förskolor har hög måluppfyllelse och att de vid en sammantagen bedömning når de nationella målen som de definieras i skollagen och förskolans läroplan.

Förvaltningen konstaterar samtidigt att flera enheter inte riktigt når upp till egna uppsatta enhetsmål vilket har sin förklaring att enheterna redan ligger på relativt höga nivåer och triggas varje år att höja ambitionerna. Det medför att enheterna har allt svårare att nå sina enhetsmål.

Älvsjös förskolor har tillsammans med Östermalms stadsdelsområde de högsta resultaten i jämförelse med övriga stadsdelars resultat. Likvärdigheten mellan de sex enheterna och 21 förskolorna har marginellt minskat och ligger i paritet med föregående årsresultat, varför det är svårt att dra några konkreta slutsatser till den variation av resultat som ändå finns mellan enheterna.

Enheternas strukturella förutsättning skiljer sig inte nämnvärt åt. Det framgår tydligt att de skillnader som ändå finns mellan förskolorna i form av personaltäthet, barngruppernas storlek och sammansättning, personalens utbildningsnivå och språkkunskaper, personalomsättning samt rektorns förmåga att leda och styra verksamheten inte ger utslag på kvaliteten på utbildningen och måluppfyllelsen. Vid en genomgång av kvalitetsredovisningarna skiljer sig inte processkvaliteten och den pedagogiska kvaliteten mellan enheterna inte mycket åt. Enheternas metod och arbetssätt för att organisera och få en förskola av hög kvalitet har överförts mellan enheterna. Enheterna har i stort sett likartade metoder att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. De använder bland annat pedagogiska ställningstaganden, kvalitetsgrupper, ”ambassadörmöten och processreflektion.

Sju av avdelningens 72 avdelningar saknar legitimerade förskollärare för undervisning. De fördelar sig på tre enheter. Rektorererna är medvetna om situationen och rekryteringsprocesser har under senhösten pågått för att fylla upp vakanserna. Rektorererna har säkerställt att de barn som i sin organisation saknar legitimerade förskollärare får förskollärlärd undervisning.

Det går inte av personalsammansättningen mellan enheterna att dra några slutsatser avseende måluppfyllelsen i förhållande till WKI (självvärderingsverktyg) resultatet, som varje förskola och arbetslag gör för att bedöma hur väl de utifrån läroplanen skapar förutsättningar för barnens utveckling och lärande. Det förekommer självfallet variationer både inom och mellan enheterna hur väl pedagogerna har bedömt sig. En slutsats vi kan se är att likvärdigheten har ökat något i jämförelse med föregående år. Samtliga arbetslag ligger på minst 3 i resultat och medelvärde för avdelningen är 3,8.

Resultatet från årets förskoleundersökning visar att föräldrarna även i år ger höga resultat till den verksamhet som bedrivs i Älvsjös kommunala förskolor. Älvsjös förskolor har de näst högsta resultaten i jämförelse med övriga stadsdelars resultat. Likvärdigheten mellan enheterna och förskolorna har marginellt ökat och ligger i paritet med föregående års resultat. De förskolor som 2018 hade ett lägre resultat visar i år både en marginell förbättring och försämring. Det något lägre resultatet är marginellt och svårt att bedöma.

En markör som ger utslag på strukturella förutsättningar att bedriva en förskola av hög kvalitet är förskolans geografiska placering. Två av avdelningens enheter har förskolor i områden som i huvudsak utgörs av flerfamiljshus. Området ger ett högre utslag (värde) på den av Stockholm stad framtagna modell för fördelning av socioekonomiska medel (bygger på bl.a. på föräldrars utbildningsnivå, invandrar år, inkomstnivå). Modellen syftar till att fördela resurser så att möjlighet ges för förskolor att utjämna skillnader i resultat som antas bero på skillnader i barns socioekonomiska förutsättningar, alltså att utjämna förutsättningarna i så stor utsträckning som möjligt för att ge alla förskolor lika goda chanser att uppnå bra resultat.

Den i huvudsak skillnad som dessa två enheter visar är att de har en tydligt högre andel barn med annat modersmål. Det vägs till viss del upp av att samma enheter har den högsta andelen personal som är flerspråkig. Ett sätt att försöka utjämna förutsättningarna för dessa förskolor

skulle kunna ha varit att ur avdelningens budget och tilldelning av socioekonomiskt bidrag exempelvis gett ett utökat språkstöd.

För att öka likvärdigheten mellan förskolorna har förvaltningen tagit fram stadsdelsövergripande utvecklingsområden för samtliga enheter.

Effekter av arbetet med utvecklingsområden för innevarande budgetår

Utvecklingsområden för innevarande budgetår

Bakgrund

Under 2018 hade stadsdelen två gemensamma utvecklingsområden, Skolplattformen och ökad likvärdighet, i syfte att uppnå hög måluppfyllelse utifrån läroplansområdena och därigenom öka kvaliteten och likvärdigheten mellan Älvsjös kommunala förskolor.

Kvalitetsredovisningen för 2018 visade att Älvsjös förskolor hade goda resultat både i stadens förskoleundersökning och i utfallet av stadens kvalitetsindikator. I redovisningen hade enheterna inför 2019 års verksamhetsplan definierat tre utvecklingsområden av särskilt hög prioritet inför den nya läroplanen som skulle träda i kraft i juli 2019 för att säkra kvaliteten och utvecklingen av barnens utveckling och lärande. Den nya läroplanen sätter bland annat fokus på förskolläraernas ansvar för undervisningen och att utbildningen ska ge barnen förutsättningar att utveckla sin digitala kompetens.

Tillsammans med rektorerna bestämde avdelningen att följande fyra utvecklingsområden skulle vara vägledande och prioriteras under 2019. Även resultatet 2018 i kvalitetsindikatorn stödjer denna prioritering.

- Utbildning i den nya läroplanen,
- Utbildning vad den nya definitionen av undervisningsbegreppet kommer att innebära för pedagogerna,
- Öka kunskapen om digitaliseringen och användandet av digitala verktyg i undervisningen
- Strategiskt arbete för att öka likvärdigheten mellan förskolorna

För att genomföra dessa prioriteringar krävdes stora utbildningsinsatser.

Utbildningsinsatser

Nya läroplanen och undervisningsbegreppet

Under året har rektorerna och pedagogiska ledarna deltagit vid två utbildningstillfällen arrangerade av utbildningsförvaltningen angående temat undervisning i förskolan. I juni genomfördes också Förskolesummit 2019 i samarbete med utbildningsförvaltningen, där chefer och pedagogiska ledare under två dagar fick ta del av föreläsningar och work shops där en rad forskare inom förskoleområdet deltog. Avdelningen har också genomfört en storföreläsning riktad till samtliga förskollärare och barnskötare rörande undervisningsbegreppet.

På avdelningens planeringsdagar i juni togs en gemensam målbild och strategi fram för det fortsatta arbetet med införandet av läroplanen. I oktober deltog samtliga pedagoger på en gemensam studiedag i samarbete med Förskola 21, som är en konferens- och mötesplats för alla som arbetar i förskolan. Årets teman var; undervisning i förskolan, barnkonventionen och förändringsledning som skapar likvärdighet. Parallellt med de avdelningsgemensamma insatserna har också varje enhet genomfört stora insatser för att införa den nya läroplanen

Utbildningsinsatser

Digitaliseringskompetens och digitala verktyg

Samtliga förskoleenheter har sedan tidigare under året startat upp arbetet med Skolplattformens Närvaro/Frånvaro-system. Fokus har varit att se över förskolornas olika rutiner och arbetssätt för att det nya digitala systemet skall fungera optimalt och bidra till minskad administrativt arbete för pedagogerna. Stadsdelens projektledare har även deltagit i det stadsdelsövergripande digitaliseringsnätverket. Där har ett samarbete mellan stadsdelarna arbetat med Skolplattformens olika delar och gemensamt förberett vissa delar av införandet. Ambassadorsnätverket har varit ett forum där förskolerepresentanter har haft möjlighet att diskutera framgångsrika arbetssätt mellan förskoleenheterna. Även ett arbete med att ta fram önskemål och förbättringsförslag till IT-leverantörerna har pågått under året.

Samtliga förskoleenheter har kommit i gång med det pedagogiska verktyget där förskolorna arbetar med sitt systematiska kvalitetsarbete. Utbildningsinsatser i samarbete med stadsdelens projektledare har genomförts.

Förberedelser för ibrukttagandet av Skolplattformens övriga delsystem har pågått under en längre period. Nyckelpersoner för detta utsågs och under augusti 2019 intensifieras arbetet. Under förskoleavdelningens gemensamma planeringsdagar den 11–12 juni med rektorer och pedagogiska ledare togs en målbild och strategi fram där de olika förskoleenheternas behov av stöd och kompetensutveckling beskrevs.

Enligt läroplanen är det förskolans uppdrag att bidra till att utveckla barns digitala kompetens. Förskoleenheterna har i samarbete med stadsdelens projektledare och medieteket under året utvecklat sitt arbete med digitala verktyg. Avdelningens digitaliseringsnätverk har visat på och lyft fram flera goda exempel på framgångsrika arbetssätt som bidrar till ett gemensamt lärande.

Effekter av utvecklingsinsatserna

Genom de utbildningsinsatser som rektorerna och pedagogerna tagit del av under året har höjt deras kompetens om vad den nya reviderade läroplanen och undervisningsbegreppet innebär och hur de ska förhålla sig till den. Det högre WKI värdet stödjer att utbildningsinsatserna haft effekt. De förväntade resultaten bedöms ha uppnåtts.

Förvaltningens slutsats är att pedagogernas digitala kompetens har under året ökat, det dagliga arbetet med Frånvaro/Närvaro FNS har bidragit till stor del till att fler pedagoger vågar och vill använda sina lärplattor som ett verktyg. Även pedagogernas kompetens att arbeta med digitala verktyg tillsammans med barnen utvecklas hela tiden, detta är bland annat till följd av den goda tillgången till lärplattor. Även de gemensamma nätverk som bildats har bidragit till erfarenhetsutbyte och en ökad kompetens i arbetet med digitalisering.

Förvaltningens slutsats är att en effekt av utvecklingsinsatserna är att likvärdigheten inom och mellan enheterna har ökat.

Nämndmål och enhetsmål med pedagogisk inriktning för innevarande år

Nämnden har ett och samma övergripande nämndmål och förväntade resultat som är kopplat till läroplansområdena med pedagogisk inriktning:

Nämndmål för samtliga läroplanområden:

- **Älvsjös förskolor ger alla barn de bästa förutsättningar att nå sin fulla potential.**

Förväntat resultat för samtliga nämndmål:

- Förskolorna uppfyller läroplansmålen genom att höja resultatet i stadens kvalitetsindikator.
- Föräldrar till såväl pojkar som flickor i förskolan upplever att deras barn får möjlighet att utvecklas
- Föräldrar till såväl pojkar som flickor i förskolan upplever att deras barn använder digitala verktyg för sitt lärande.

Med nämndens mål och förväntade resultat som utgångspunkt har respektive förskoleenhet fastställt enhetsmål utifrån samtliga läroplansområden, Normer och värden, omsorg, utveckling och lärande, barns inflytande samt förskola och hem.

Förvaltningens bedömning är att samtliga enheter har uppfyllt sina enhetsmål. Som grund för bedömningarna har enheterna, förutom resultat från förskoleundersökningen och självvärderingen i kvalitetsindikatorn (WKI), även använt pedagogiska dokumentationer, observationer från barngrupp om barnens utveckling och lärande. Resultaten från förskoleundersökningen och självvärderingen i kvalitetsindikatorn har jämförts med tidigare år för att se utvecklingen över tid. I den viktning mellan resultaten från förskoleundersökningen och WKI som förvaltningen gör, tar förvaltningen mer hänsyn till WKI resultatet, eftersom WKI resultatet är en bedömning mot läroplansmålen.

➤ Målområde läroplan: Normer och värden

Förvaltningen bedömer att målet och det förväntade resultatet helt har uppfyllts. Samtliga förskolor har uppnått sina enhetsmål och förväntade resultat. Något mål har nämnden inte satt, men i för hållande till föregående års resultat (92 %) är årets resultat en procent lägre. Variationen, indexet, varierar mellan förskoleenheterna från 85 procent till 96 procent. Resultatet från pedagogernas självvärdering visar att antalet arbetslag som värderar sig på nivå 4 eller 5 är över 50 procent inom området pedagogisk miljö kopplat till demokratiska värderingar och jämställdhet.

➤ **Målområde läroplan: Omsorg, utveckling och lärande**

Förvaltningen bedömer att målet och det förväntade resultatet helt har uppfyllts. Förskolorna har uppnått sina enhetsmål och förväntade resultat. Något mål har nämnden inte satt, men i förhållande till föregående års resultat (84 %) är årets resultat två procentenheter lägre.

Variationen, index, varierar mellan förskoleenheterna från 72 procent till 87 procent och mellan förskolorna inom enheterna från 62 procent till 96 procent. Resultatet från pedagogernas självvärdering visar att antalet arbetslag som värderar sig på nivå 4 eller 5 är över 50 procent inom området pedagogisk miljö.

➤ **Målområde läroplan: Barns inflytande**

Förvaltningen bedömer att målet och det förväntade resultatet helt har uppfyllts. Förskolorna har uppnått sina enhetsmål och förväntade resultat. Förskoleundersökningen har ingen fråga avseende barns inflytande i verksamheten.

➤ **Målområde läroplan: Förskola och hem**

Förvaltningen bedömer att målet och det förväntade resultatet helt har uppfyllts. Förskolorna har uppnått sina enhetsmål och förväntade resultat. Något mål har nämnden inte satt, men i förhållande till föregående års resultat (87 %) är årets resultat en procentenhet lägre. Variationen, Index, varierar mellan förskoleenheterna från 75 procent till 91 procent och mellan förskolorna inom enheterna från 67 procent till 96 procent.

Enheterna har i sina enhetsmål huvudsakligen riktat sig mot att föräldrar ges möjlighet till delaktighet i förskolans verksamhet och föräldrarna är delaktiga och informeras om barnets trivsel och utveckling på förskolan, vilket utgör kärnan i läroplansområdet Förskola och hem.

Analys

Som tidigare sagts har samtliga sex enheter har uppfyllt nämndmålet ”*Älvsjös förskolor ger alla barn de bästa förutsättningar att nå sin fulla potential*” och sina enhetsmål samt förväntade resultat som har utgått ifrån läroplansområdena.

Avgörande för att Älvsjös kommunala förskolor har en hög måluppfyllelse beror huvudsakligen på att enheterna styrs av resultatriktade rektorer och att organiseringen av enheternas systematiska kvalitetsarbete är strukturerat.

Sammanfattningsvis kan förvaltningen dra följande slutsatser vad som särskilt har bidragit till att Älvsjös goda resultat med utvecklingsområdena:

- Utbildning i den nya läroplanen,
- Utbildning vad den nya definitionen av undervisningsbegreppet kommer att innebära för pedagogerna,
- Öka kunskapen om digitaliseringen och användandet av digitala verktyg i undervisningen
- Strategiskt arbete för att öka likvärdigheten mellan förskolorna

Som ovan har beskrivit har stora utbildningsinsatser gjorts under året för att ge Älvsjös rektorer och pedagoger fortbildning i den nya läroplanen som blev gällande i juli och i de nya pedagogiska digitaliseringsverktyg som implementerats i skolplattformen.

Vad som bidragit till att de förväntade resultaten uppnåtts är enheternas underlag som utgör det systematiska kvalitetsarbetet.

Utmärkande underlag är:

Processreflektion: Samtliga enheter arbetar med någon form av processreflektionen som är ett dokument och underlag för reflektion och uppföljning av enheternas kvalitetsarbete. Underlagen stöttar arbetslagen i att skapa förutsättningar för en verksamhet och en miljö som möjliggör för ett lustfyllt lärande. Detta stödjer även pedagogernas möjlighet att kunna se, dokumentera och följa varje barns utforskande, lärande, utveckling och förändrade kunnande på ett systematiskt sätt och i enighet med läroplanens intentioner. Pedagogerna menar att metoden processreflektionen svarar mot deras behov och har utvecklat och underlättat deras arbetsprocesser. Pedagogerna utgår i arbetet på avdelningen från den arbetsplan som upprättas i början av varje termin. De planerar och reflekterar över sitt arbete veckovis samt månadsvis. I reflektionen ser pedagogerna på vad de gjort tidigare och hur kan de använda det framåt. Verksamhetsmål blir därigenom mer synliga och gör det lättare att arbeta mot dem.

I metoden följer pedagogerna var fjärde vecka upp och analyserar enhetsmålen. Metoden är ett sätt att öka likvärdigheten mellan enheterna.

Projekterande arbetssätt: I huvudsak samtliga enheter använder ett projekterande arbetssätt som en metod i sitt systematiska kvalitetsarbete. Metoden är en framgångsfaktor för att nå de förväntade resultaten. De projekt som de olika enheterna och förskolorna tar fram har bland annat synliggjort och visat hur viktigt det är att pedagoger har en gemensam och reflekterad barnsyn samt pedagogiska utgångspunkter. Det råder en stor medvetenhet hos de flesta pedagoger kring hur deras bemötande och förhållningssätt påverkar barnens möjlighet att få vara sig själva och att uttrycka sina tankar och åsikter. Barnens initiativ och inflytande är väl förankrat i verksamheten.

Pedagogiska forum: Metoden att enheter använder sig av pedagogiska forum i sitt kvalitetsarbete har bidragit till att alla pedagoger är delaktiga och tar ansvar för att utveckla verksamheten. Pedagogerna får genom dessa forum möjlighet att inspirera varandra och komma med idéer kring hur vi kan utveckla de projekt som pågår och utbildningen. Genom dessa forum får pedagoger möjlighet att reflektera tillsammans och arbeta praktiskt

Projektledare för Skolplattformen/digitalisering: Avdelningen har en projektledare vars huvudsakliga uppgift är att arbeta med införandet av skolplattformen. Projektledaren utgör tillsammans med varje förskoleenhets ”skolplattformens ambassadörer” motorn i implementeringen av plattformens olika pedagogiska delar. Projektledaren har under året haft gemensamma utbildningsinsatser för ambassadörerna och har även utgjort ett tekniskt- och pedagogiskt stöd. Arbetssättet har medfört att samtliga förskolor har ambassadörer som har till uppgift att driva införandet av de pedagogiska verktygen. Arbetssättet har bidragit till att öka och stärka likvärdigheten mellan förskolor avseende kunskap och utveckling av digitala arbetssätt. Ett nära samarbete mellan projektledare, förskolechef, pedagogisk ledare och ambassadörer har också bidragit till det framgångsrika införandet.

Effekter av övriga stadsdelsnämndsgemensamma insatser innevarande budgetår för ökad måluppfyllelsen

Stadsdelsnämndsgemensamma utbildningsinsatser som utgjort ett värdefullt bidrag till kompetensutvecklingen för rektorer och pedagoger har varit de två utbildningstillfällen som arrangerades av utbildningsförvaltningen på temat undervisning i förskolan. I juni medverkade stadsdelens rektorer och pedagogiska ledare på "Förskolesummit 2019", där de under två heldagar fick ta del av föreläsningar och work shops av forskare inom förskoleområdet.

En av förskolecheferna deltog i en forskningscirkel och ytterligare fyra pedagogiska ledare deltog i en 7,5 poängs utbildning som också behandlar ämnet undervisning i förskolan. Avdelningen har också genomfört en storföreläsning riktad till samtliga förskollärare och barnskötare rörande undervisningsbegreppet. Föreläsare var Ingrid Engdahl, docent i förskole didaktik, som deltagit aktivt i arbetet med läroplanen.

På avdelningens planeringsdagar i juni togs en gemensam målbild och strategi fram för det fortsatta arbetet med införandet av läroplanen. I oktober deltag samtliga rektorer och pedagoger på Förskola 21, som är en konferens- och mötesplats för alla som arbetar i förskolan. Temat för dagen var undervisning i förskolan, barnkonventionen och förändringsledning som skapar likvärdighet. Studiedagen var också ett led i förberedelserna för att barnkonventionen blir svensk lag den 1 januari 2020.

Digitalisering

Förberedelser för ibrukttagandet av Skolplattformens övriga delsystem har pågått under en längre period. Nyckelpersoner för detta är utsedda och under augusti 2019 intensifieras arbetet. Under förskoleavdelningens gemensamma planeringsdagar den 11–12 juni med rektorer och pedagogiska ledare togs en målbild och strategi fram där de olika förskoleenheternas behov av stöd och kompetensutveckling framgår.

Enligt läroplanen är det förskolans uppdrag att bidra till att utveckla barns digitala kompetens. Förskoleenheterna har i samarbete med stadsdelens projektledare och medieteket utvecklat sitt arbete med digitala verktyg. Avdelningens digitaliseringsnätverk har visat på och lyft fram flera goda exempel på framgångsrika arbetssätt som bidrar till ett gemensamt lärande.

Stadsdelens projektledare har även deltagit i det stadsdelsövergripande digitaliseringsnätverket. Där har ett samarbete mellan stadsdelarna arbetat med Skolplattformens olika delar och gemensamt förberett vissa delar av införandet, exempelvis startsidorna.

Utbildningsinsatserna har varit kompetenshöjande och av hög kvalitet vilket har bidragit till att stadsdelens pedagoger har fått ökad kompetens i den reviderade läroplanen. Förvaltningen bedömer att utbildningsinsatserna varit värdefulla och har bidragit till förskolornas måluppfyllelse.

Analys

De utbildningstillfällen som erbjöds stadsdelens rektorer och pedagoger rörande införandet av den reviderade läroplanen och kompetensutvecklingsinsatser gällande skolplattformens digitala verktyg har varit värdefullt. Utbildningstillfällena var av hög kvalitet och motsvarade förväntningarna. Dessa stadsdelsnämndsgemensamma kompetensutvecklande insatser låg i linje med de utvecklingsområden Älvsjö kommunala förskolor hade under 2019 och har mycket väl kompletterat Älvsjö's egna insatser.

De stadsdelsnämndsgemensamma har bidragit till att stadsdelens förväntade resultat uppfyllts.

Självvärdering

År 2016 digitaliserades verktyget för självvärderingen, vilket underlättade för pedagogerna, samtidigt gjordes även tillägg och förändringar i verktyget. Senaste tilläggen gjordes inför 2018 då ”programmering” infördes samt i juli 2019 när den reviderade läroplanen blev gällande.

Förvaltningen kan konstatera att flera arbetslag har blivit mer kritiska i sina bedömningar när de blivit mer insatta i kvalitetsindikatorns olika kriterier och vad det innebär. På enheterna pågår ett aktivt arbete att se till att nyanställda blir utbildade i den webbaserade kvalitetsindikatorn och att uppföljningar sker för att säkerställa att samtliga pedagoger upprätthåller och uppdaterar sina kunskaper i verktyget. Förskolecheferna och de pedagogiska ledarna har också tillsammans diskussioner enheternas självvärdering för att åstadkomma så likvärdiga bedömningar som möjligt.

Sammanfattning av självvärdering 2017 - 2019

I jämförelse med samtliga stadsdelsförvaltningar i staden har Älvsjö tillsammans med Östermalm högst resultat 3,8. Näst bästa resultat har Hägersten-Liljeholmen och Spånga-Tensta med 3,7.

Läroplansområden pedagogisk inriktning	2019	Variation mellan enheterna	2018	Variation mellan enheterna	2017	Variation mellan enheterna
Sammanfattande omdöme	3,8	3,5-4,0	3,6	3,3-4,0	3,5	2,5-4,2
Pedagogisk miljö och material	3,9	3,7-4,1	3,6	3,2-4,0	3,6	2,3-4,5
Skapande verksamhet och olika uttrycksformer	4,0	3,7-4,1	3,6	3,2-4,0	3,6	2,3-4,5
Barns språkliga och kommunikativa utveckling	3,8	3,3-4,2	3,6	3,3-3,9	3,4	2,7-4,2
Barns matematiska utveckling	3,7	3,4-3,9	3,5	3,2-3,9	3,4	2,7-4,2
Naturvetenskap och teknik	3,8	3,5-4,0	3,5	3,3-3,9	3,5	2,3-4,2

Snittvärde självvärdering läroplansuppdraget jämförelse 2017-2019

År	Genomsnitt	Variation
2019	3,8	3,5-4,0
2018	3,6	3,3-4,0
2017	3,5	2,5-4,2

Förvaltningen kan konstatera att 2019 års resultat för indikatorn *Självvärdering utifrån läroplansuppdraget* har höjts från 3,6 till 3,8 vilket är det högsta snittvärdet i staden tillsammans med Östermalms stadsdelsförvaltning.

Värdet varierar mellan förskolorna från 3,5 till 4,0. Likvärdigheten har marginellt ökat i jämförelse med 2018.

De delar som flertalet av Älvsjös kommunala förskolor inte når upp till nivå 4 i de fem olika delarna är;

- **Digitala verktyg** används på ett sätt som ger utökade möjligheter till barnens lärande. Barnen fördjupar sin digitala kompetens genom att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen och får bekanta sig med programmering.
- **Dokumentation** av arbetet och av barns förändrade kunnande är underlag för diskussioner och blir till viss del en **pedagogisk dokumentation**. Den bidrar även till utvärderingen i det **systematiska kvalitetsarbetet** av i vilken mån arbetet på det här området bidrar till att uppfylla verksamhetens prioriterade mål. Barn och föräldrar ges möjlighet att vara **delaktiga** i den processen.

Förvaltningen konstaterar att det är samma områden som i föregående års kvalitetsredovisning, vilket kommer att uppmärksammas och särskilt lyftas fram inför nästa 2020.

Snittvärde självvärdering läroplansuppdraget Pedagogisk miljö och material jämförelse 2017-2019

År	Genomsnitt	Variation
2019	3,9	3,7-4,1
2018	3,6	3,0-4,6
2017	3,6	2,3-4,5

Enligt den senaste självvärderingen enheterna gjorde 2019 är genomsnittet avseende *Pedagogisk miljö och material* relativt högt värderat. Värdet ligger högre än 2018 som 2017 och förvaltningen kan konstatera att likvärdigheten mellan enheterna har ökat i jämförelse med 2018.

Den pedagogiska miljön har stor betydelse för verksamhetens kvalitet. Förskolornas pedagogiska miljöer är till stora delar genomtänkta utifrån läroplanens olika målområden. Det finns dock skillnader i de pedagogiska miljöernas utformning förskolor och avdelningar emellan. Även utemiljön behöver utvecklas mer.

För att komma till högre nivåer behöver miljöns utformning diskuteras mera systematiskt i förhållande till läroplanens mål och värdegrund för att fortsättningsvis bli ett mer meningsfullt verktyg för utvärdering av förskolornas måluppfyllelse.

Snittvärde självvärdering läroplansuppdraget Skapande verksamhet och olika uttrycksformer jämförelse 2017-2019

År	Genomsnitt	Variation
2019	4,0	3,7-4,1
2018	3,6	3,2-4,2
2017	3,6	2,3-4,5

Enligt den senaste självvärderingen enheterna gjorde 2019 är genomsnittet avseende *Skapande verksamhet och olika uttrycksformer* relativt högt värderat. Värdet ligger betydligt högre än 2018 och 2017 och förvaltningen kan konstatera att likvärdigheten mellan enheterna har ökat i jämförelse med 2018.

Förskolorna ger barnen tillgång till en mängd olika skapande uttrycksmedel som färg, form, lera, deg, papper, byggmaterial, återvinningsmaterial och naturmaterial. Dator och lärplatta används också av barnen. Även musik, drama, dans och teater finns med som uttrycksformer. Den skapande verksamheten behöver användas mer aktivt i det utforskande och temainriktade arbetssättet.

Snittvärde självvärdering läroplansuppdraget Barns språkliga och kommunikativa utveckling jämförelse 2017-2019

År	Genomsnitt	Variation
2019	3,8	3,3-4,2
2018	3,6	3,3-3,9
2017	3,4	2,7-4,2

Enligt den senaste självvärderingen enheterna gjorde 2019 är genomsnittet avseende *Barns språkliga och kommunikativa utveckling* relativt högt värderat. Förvaltningen kan konstatera att värdet har ökat i jämförelse med 2018, men att likvärdigheten mellan enheterna minskat något.

Förskolorna stödjer barnens språkliga och kommunikativa utveckling genom de dagliga samtalen, högläsning och sång. Indelning i mindre grupper skapar tid för barnen att samtala, reflektera och att alla kan komma till tals och får känna sig lyssnade till. Språkdomänerna behöver fortsätta att implementeras så att dokumentationen av barnens förändrade

språkanvändning blir underlag för fortsatta diskussioner och för den pedagogiska dokumentationen.

Snittvärde självvärdering läroplansuppdraget Barns matematiska utveckling jämförelse 2017-2019

År	Genomsnitt	Variation
2019	3,7	3,4-3,9
2018	3,5	3,2-3,9
2017	3,4	2,7-4,2

Enligt den senaste självvärderingen enheterna gjorde 2019 är genomsnittet avseende *Barns matematiska utveckling* lägre än de övriga områdena. Förvaltningen kan konstatera att både värdet och likvärdigheten mellan enheterna har ökat i jämförelse med 2018.

Barnen ges möjlighet att jämföra, sortera, mäta, väga, uppskatta antal och så vidare. Matematiska begrepp behöver fördjupas och tydligare integreras i projektarbeten och i barnens lek. Förskolorna behöver synliggöra hur barnens matematiska tänkande utmanas aktivt och hur de får möjlighet förstå, lösa problem och tillämpa matematiskt och logiskt tänkande.

Snittvärde självvärdering läroplansuppdraget Naturvetenskap och teknik jämförelse 2017-2019

År	Genomsnitt	Variation
2019	3,8	3,5-4,0
2018	3,5	3,3-3,9
2017	3,4	2,3-4,2

Enligt den senaste självvärderingen enheterna gjorde 2019 är genomsnittet avseende *Naturvetenskap och teknik* relativt högt värderat. Värdet ligger högre än 2018 och förvaltningen kan konstatera att likvärdigheten mellan enheterna marginellt har ökat i jämförelse med 2018.

Barnen ges möjlighet att utforska och få kunskap kring naturvetenskap och teknik. Några förskolor har naturvetenskapslådor innehållande material för att experimentera och detta har

gett resultat. Förskolorna behöver arbeta med hur de aktivt ska utmana barnens tänkande om naturvetenskapliga fenomen, samband och teknik.

Analys

Förskolorna visar på en positiv resultatutveckling.

För första gången når avdelnings förskolor ett så högt resultat som 3,8 vilket också är årsmålet för den webbaserade kvalitetsindikatorn. I jämförelse med föregående årsresultat har resultatet förbättrats, men vad som är särskilt positivt är att trenden håller i sig att likvärdigheten har ökat sedan 2017. Dessutom når alla arbetslag nivå 3 som är en förbättring med 2018.

Av förvaltningens 21 förskolor är det över hälften som har en korrelation mellan resultatet i WKI och förskoleundersökningen, övriga enheter har en variation av resultat som det inte går att dra några säkra slutsatser om. Förvaltningen noterar att variationen i flera fall är mycket liten där resultaten ligger på en hög nivå.

Variationen mellan enheterna har inte nämnvärt förändrats under de senaste tre år. I huvudsak är det enskilda förskolor som kan förbättra eller försämra sitt resultat vilket i huvudsak har sin förklaring i personalomsättning/byte inom förskolan. I år har avdelningen startat upp två nya förskolor och en förskola har fått byta lokal vilket kan ha speglats i det något sämre resultat från förskoleundersökningen.

Av enheternas egna analyser är det viktigt att förskolorna fortsätter att arbeta med att utveckla bedömningskompetensen, särskilt viktigt är att nya pedagoger får en snar introduktion i verktyget och får det stöd som behövs.

Förskoleundersökning

Inledningsvis:

Älvsjös kommunala förskolor får höga resultat 2019, dock marginellt lägre än 2018. Av läroplansområdena får Älvsjö tillsammans med Östermalms stadsdel högsta resultat.

Nedan tabell och spindeldiagram visar Älvsjös kommunala förskolors resultat i förhållande till stadens genomsnittliga resultat vilket ger en bild av den skattning föräldrarna gör om kvaliteten i stadsdelens förskolor. Tabellen och spindeldiagrammet visar att Älvsjös förskolor ligger högre än medelsnittet i staden.

Sammanfattning resultat 2019 Älvsjö stadsdelsförvaltning

Läroplansområden pedagogisk inriktning	<i>Älvsjö Utfall 2019</i>	<i>Älvsjö Utfall 2018</i>	<i>Staden genomsnitt 2019</i>
Sammanfattande omdöme	89%	90 %	85%
Utveckling och lärande	83 %	84 %	68 %
Normer och värden	91 %	92 %	88 %
Samverkan med hemmet	86 %	87 %	81 %
KF-indikator (andel nöjda föräldrar)	89 %	90 %	84 %

Resultat nöjdhetsindex 2017 – 2019

Läroplansområden pedagogisk inriktning	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Sammanfattande omdöme	90 %	90 %	89 %
Utveckling och lärande	85 %	84 %	83 %
Normer och värden	92 %	92 %	91 %
Samverkan med hemmet	89 %	87 %	86 %
KF-indikator (andel nöjda föräldrar)	91 %	90 %	89 %

Sammanställning av stadsdelarnas resultat 2019

	Enskede-Årsta- Vantör	Skarpnäck	Skärholmen	Hägersten- Liljeholmen	Östernalm	Rinkeby-Kista	Normalm	Kungsholmen	Spånge-Tensta	Södermalm	Bromma	Farsta	Hässelby- Vällingby	Älvsjö
SAMMANFATTANDE														
OMDÖME	85	87	84	85	89	82	82	87	84	88	88	83	85	89
UTVECKLING OCH														
LÄRANDE	77	81	78	77	86	77	78	81	82	81	81	77	81	83
NORMER OCH														
VÄRDEN	88	91	85	89	92	85	89	92	87	90	90	87	87	91
SAMVERKAN MED														
HEMMET	80	81	81	79	85	80	80	81	82	83	83	76	80	86
KOST, RÖRELSE OCH														
HÄLSA	79	79	79	79	86	76	78	78	75	78	78	72	80	83
KF-INDIKATOR	84	87	83	84	90	80	82	85	83	87	87	82	84	89
Svar	2601	1172	938	3102	1518	1257	1308	1383	1362	2054	1743	1545	1654	890
Svarsfrekvens	73%	66%	75%	66%	75%	72%	70%	73%	79%	66%	66%	67%	67%	72%
TOTAL	493	506	490	493	528	480	489	406	488	507	507	477	497	521

Jämförelse resultat 2019: Älvsjö stadsdelsförvaltning med staden totalt**Resultat från förskoleundervisningen redovisas per läroplansområden.**

Normer och värden

Resultat och analys

Förskoleundersökningens resultat visar att Älvsjö kommunala förskolor har 91 procents nöjdhet för indikatorn ”Andel nöjda föräldrar” avseende normer och värden, vilket är näst högst i staden. Det genomsnittliga resultatet inom staden var 88 procent.

Indexet avseende målområdet Normer och värden har under en treårsperiod legat på höga nivåer. 2017 och 2018 hade Älvsjö 92 procent nöjda föräldrar och 2019 fick Älvsjö en procent lägre resultat. 2019 hade Älvsjö det näst högsta värdet i staden.

I 2019 års resultat varierar indexet mellan förskoleenheterna från 85 procent till 96 procent mellan förskolorna 88 procent till 98 procent. I jämförelse med 2018 har skillnaden mellan förskoleenheterna ökat med 2 procentenheter och mellan förskolorna med 1 procent. Det är en marginell försämring i jämförelse med 2018. Det marginellt sämre resultatet beror på att samtliga enheter generellt har fått ett sämre resultat och enstaka förskolor har gjort ett större tapp. I ett likvärdighetsperspektiv behöver särskilt de förskolor som har ett sämre resultat än övriga se över vilka åtgärder som bör sättas in.

Frågorna	Resultat Älvsjö	2017	2018	2019	Staden totalt 2019
Mitt barn känner sig trygg	93%	92%	91%	89 %	
Mitt barn uppmuntras i att utveckla sina sociala förmågor	91%	91%	89%	86 %	
Barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	93%	94%	93%	91 %	
Personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt	93%	94%	93 %	91 %	
Barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	93%	94%	93%	91 %	

Omsorg, utveckling och Lärande

Resultat och analys

Förskoleundersökningens resultat visar att Älvsjös kommunala förskolor hade 83 procents nöjdhet för indikatorn ”Andel nöjda föräldrar” avseende utveckling och lärandet, vilket är det näst högsta i staden. Dock är det en försämring med en procentenhet i jämförelse med 2018. Genomsnittet i staden var 68 procent.

Indexet avseende målområdet Utveckling och lärande har under en treårsperiod minskat från 91 procent 2017 till 88 procent 2019, vilket är en marginell försämring med en procent i jämförelse med 2018. Älvsjö har det näst högsta värdet i staden.

I 2019 års resultat varierar indexet mellan förskoleenheterna från 72 procent till 87 procent och mellan förskolorna från 62 procent till 96 procent. I jämförelse med 2018 har skillnaden mellan förskoleenheterna ökat med 6 procentenhet, medan skillnaderna mellan förskolorna har ökat med 1 procent från 2018. Skillnaderna är större än föregående år varför likvärdigheten behöver öka.

Frågorna	Resultat Älvsjö	2017	2018	2019	Staden totalt 2019
Den pedagogiska miljön uppmuntrar till lek, utveckling och lärande		91%	90%	88%	84 %
Mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt språk		89%	88%	87%	82 %
Mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande		85%	84%	84%	78 %
Mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen		88%	90%	90%	83 %
Mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former		90	88%	86%	86 %
Mitt barn ges möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan		62%	62%	63%	64 %
Mitt barn använder digitala verktygshjälpmiddel i sitt lärande (ny fråga 2017)		61%	69%	74%	66 %

Förskola och hem

Resultat och analys

Förskoleundersökningens resultat visar att Älvsjös kommunala förskolor hade 86 procents nöjdhet för indikatorn ”Andel nöjda föräldrar” avseende förskola och hem, vilket är det högsta i staden. Genomsnittet i staden var 81 procent.

Indexet avseende målområdet Förskola och hem har under en treårsperiod minskat från 89 procent nöjda föräldrar 2017 till 86 procent 2019, en försämring med tre procent i jämförelse med 2017. Älvsjö har det högsta värdet i staden.

I 2019 års resultat varierar indexet mellan förskoleenheterna från 80 procent till 93 procent och mellan förskolorna från 71 procent till 100 procent. I jämförelse med 2018 har skillnaden mellan förskoleenheterna ökat med 1 procent och mellan förskolorna med 2 procentenheter från 2018. Skillnaderna är fortfarande för stora och likvärdigheten måste öka.

Frågorna	Resultat Älvsjö	2017	2018	2019	Staden totalt 2019
Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs		81%	78%	77%	69 %
Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten		88%	86%	85%	76 %
Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten		89%	89%	86%	83 %
Jag har fått information om förskolans mål och arbetssätt		93%	89%	90%	84 %
Personalen bemöter mig på ett respektfullt sätt		95%	95%	93%	92 %
Jag kan på ett enkelt sätt kommunicera digitalt med förskolan (ny fråga 2017)		77%	70%	62%	59 %

Analys

Resultatet från förskoleundersökning visar att föräldrarna även i år ger höga resultat till den verksamhet som bedrivs i Älvsjös kommunala förskolor. Älvsjös förskolor har tillsammans med Östermalms kommunala förskolor de högsta resultaten i jämförelse med övriga stadsdelar. Likvärdigheten mellan enheterna och förskolorna har marginellt minskat med få procentenheter och ligger huvudsakligen i paritet med föregående års resultat. Det är svårt att dra några konkreta slutsatser till den variation av resultat som ändå finns mellan enheterna. Vid en närmare granskning av resultateten i jämförelse med föregående års resultat är det fyra förskolor inom tre enheter som skiljer ut sig och påverkat variationen av resultat inom enheterna, dock har det genomsnittliga resultatet för den ena enheten inte försämrats. Däremot har de tre andra enhetens genomsnittliga resultat försämrats i jämförelse med 2018. En trolig bidragande orsak är att de tre förskolorna har haft en relativt hög personalomsättning och sjukfrånvaro och både enheterna har startat upp varsina förskolor.

Förvaltningen konstaterar att flera enheter inte riktigt når upp till egna uppsatta enhetsmål vilket har sin förklaring att enheterna redan ligger på relativt höga nivåer och triggas varje år att höja ambitionerna. Det medför att enheterna har allt svårare att nå sina enhetsmål. Inför nästa års verksamhetsplaner finns det därför skäl att inte höja enhetsmålet mer än det är möjligt att uppnå. Viktigt att notera att varje enhet har nått nämndens enhetsmål.

För att öka likvärdigheten mellan förskolorna och enheterna har förvaltningen tagit fram stadsdelsövergripande utvecklingsområden för samtliga enheter. Inför 2020 ska enheterna fortsätta att prioritera implementering av den nya reviderade läroplanen, enheterna ska säkerställa att samtliga barn får förskollärlarledd undervisning. En annan prioriterad åtgärd är att pedagogerna på ett tydligare sätt ska synliggöra för föräldrarna vilka digitala verktyg barnen. Förskolorna ska bli än bättre på att redovisa föräldrarna den pedagogiska dokumentation som görs och än mer berätta förskolans arbetssätt och resultat. Åtgärderna ska skapa möjligheter för förtydligande av förskolans uppdrag och arbete med undervisning och de målstyrda processerna, vilket ska ge ökad likvärdighet i den undervisning alla barnen får.

Resultat från övriga underlag

Klagomål

Avdelningen har under året mottagit fyra klagomål/synpunkter som rör verksamheten och i huvudsak synpunkter kring barns trygghet. Respektive enhet har återkopplat de åtgärder man vidtagit till anmälaren. Klagomålen har inte varit av sådan art att det föranlett någon form av verksamhetsutveckling. Antalet klagomål är relativt lågt och kan hänga samman med att föräldrar i förskoleundersökningen anger att de är väldigt nöjda med sitt barns förskola.

Systematisk dokumentation av barns förändrade kunnande

Genom de kvalitetsredovisningar enheterna tagit fram och de dialoger som genomförts kring dessa konstaterar förvaltningen att enheterna systematiskt dokumenterar och följer upp barnens förändrade kunnande utifrån de nationella målen. Det görs genom bland annat observationer, pedagogisk dokumentation, dokumentationsvägg samt månadsreflektion med arbetslagen. Nedan anges exempel på arbetsmetoder vilka anknyter till ett systematiskt dokumenterande:

Processreflektion: I processreflektionen, vilket huvuddelen av Älvsjös förskolorna använder sig av, definierar pedagogerna vad de ska utforska tillsammans med barnen och hur miljö, material, aktiviteter samt organisationen av barn och pedagoger ska stödja utforskningen genom ett projekterande arbetssätt. Pedagogerna arbetar sedan på olika sätt sätta med barnen i relation med utforskandet och dokumenterar nuläget genom att observera barnens intressen och vad de försöker förstå. Vid ett par tillfällen i månaden reflekterar pedagogerna över detta nuläge och planerar utifrån det hur de ska utmana barnen vidare. Den pedagogiska dokumentationen samlas i en processreflektion och genom denna kan pedagogerna följa barnens lärprocesser och genom detta också det förändrade kunnandet. Processreflektionen ger en tydlig struktur för att se vad som har hänt, nuläge och hur pedagogerna utifrån detta

kan planera sin verksamhet vidare. I processreflektion följs det projekterande arbetet upp i relation till läroplanen. Pedagogerna får återkoppling på detta arbete av den pedagogiska ledaren.

Projektplan: I flera av enhetens förskolor följer pedagoger upp barnens lärandeprocesser och förändrat kunnande i projektplanen. I projektplanen dokumenteras, reflekteras och analyseras lärandet utifrån nationella mål, enhetsmål, barnkonventionen och diskrimineringsgrunder. Barnens kunnande dokumenteras och deras lärandemiljöer följs kontinuerlig upp. Det enskilda barnets lärande återkopplas till vårdnadshavare via veckobrev och på föräldramöten. I veckobreven reflekterar förskolan kring den undervisning som skett på förskolan, förskolan reflekterar kring den forskning och de teorier som förskolan stödjer sig på för barnens lärande.

Den processplan förskolan tagit fram bidrar tillsammans med kvalitetsindikatorn till att pedagogerna kontinuerligt reflekterar kring barnens utveckling och lärande. Förskolans arbetsmetod är att de kopplar WKI till processplanen som tillsammans utgör ett reflektionsunderlag i förskolornas arbetslag och förskolans nätverk. Arbets sättet skapar kontinuitet och bidrar till att pedagogerna med hjälp av varandra (det kollegiala lärandet) får syn på barns förändrade kunnande.

Förskolechefen och pedagogiska ledaren träffar avdelningsansvariga en gång i månaden. Arbetslagen har schemalagda månadsreflektioner och skriftliga analyser med efterföljande återkopplingar av förskolechefen och pedagogiska ledaren. Fokus på återkopplingarna är att medvetengöra barnens förändrade kunnande i relation till undervisning. Förvaltningen ser att pedagogerna har en hög medvetenhet för uppdraget och har ett gemensamt kommunikationsmönster som innebär att ställa frågor och uppmuntra barnen att tänka vidare.

Analys

Som tidigare konstaterats har samtliga enheter hög måluppfyllelse i förhållande till läroplansområdena. Sammantaget har Älvsjöes förskolor höga resultat i förskoleundersökningen och pedagogerna har i jämförelse med föregående år högre WKI resultat. Förskolorna har höjt sig från 3,6 2018 till 3,8 i år. Variationen mellan förskolornas resultat har minskat i jämförelse med 2018. Variationen inom enheterna, för att ta ytterligheterna är 3,3–4 och den enheten med högsta resultat 3,8–4,5. Bedömning är att Älvsjöes förskolor har en hög lägsta nivå.

Förvaltningen kan av de kvalitetsredovisningar enheterna gjort bedöma att det föreligger skillnader mellan enheternas strukturella förutsättningar, men att de till övervägande del är marginella. De skillnader som noteras är att sju av 72 avdelningar, fördelat på tre enheter, saknar förskollärare och att variationen andelen förskollärare mellan enheterna är 35 – 52 procent, vilket i jämförelse med stadens resultat står sig väl. De avdelningar som saknar förskollärare har rektorn för att öka likvärdigheten organiserat undervisningen på ett sådant sätt att alla barn får undervisning av legitimerade förskollärare. Vid de dialogmöten som skett under november månad framgår det att de rektorer som saknar förskollärare prioriterar

nyrekrytering för att fylla vakanserna. En annan strukturell skillnad som förvaltningen bedömer är värt att lyfta fram är att två av enheterna har en högre andel barns vars modersmål inte är svenska. Övriga strukturella förutsättningar som utbildningsnivå eller barngruppernas storlek är mycket liten mellan enheterna.

Med dessa strukturella skillnader identifierade kan förvaltningen utifrån resultat från förskoleundersökningen, där tre förskolor skiljer ut sig med ett lägre resultat, inte se att det finns någon korrelation till förskolornas WKI resultat. En av förskolorna har högt sig med bra marginal medan de två andra förskolorna har i jämförelse med föregående år höjt sig marginellt och den tredje står kvar på samma bedömning. Vid en viktning mellan resultaten i förskoleundersökningen och WKI är förvaltningens bedömning att WKI resultatet väger tyngre då de bättre speglar en mätning av förskolans kvalitet mot läroplansområdena.

Förvaltningens bedömning är att de strukturella skillnader som finns inte är så pass stor att det har påverkat måluppfyllelsen.

Ett identifierat utvecklingsområde i Verksamhetsplanen för 2020 är att samtliga avdelningar ska ha en ordinarie legitimerad förskollärare.

Effekter av stadsövergripande insatser innevarande budgetår

Under året har rektorerna och pedagogiska ledarna deltagit vid två utbildningstillfällen arrangerade av utbildningsförvaltningen angående temat undervisning i förskolan. I juni genomfördes också Förskolesummit 2019 i samarbete med utbildningsförvaltningen, där chefer och pedagogiska ledare under två dagar fick ta del av föreläsningar och work shops där en rad forskare inom förskoleområdet deltog. En rektor på en av enheterna har deltagit i en forskningscirkel och fyra pedagogiska ledare har deltagit i en 7,5 poängs utbildning om undervisning i förskolan.

Stadsdelens projektledare har deltagit i det stadsdelsövergripande digitaliseringsnätverket. Där har ett samarbete mellan stadsdelarna arbetat med Skolplattformens olika delar och gemensamt förberett vissa delar av införandet.

Förskoleenheterna har i samarbete med stadsdelens projektledare och medieteket under året utvecklat sitt arbete med digitala verktyg. Avdelningens digitaliseringsnätverk har visat på och lyft fram flera goda exempel på framgångsrika arbetssätt som bidrar till ett gemensamt lärande.

Förvaltningen bedömer att de utbildningstillfällen som utbildningsförvaltningen anordnade på temat undervisning i förskolan och Förskolesummit 2019, som genomfördes i juni, har varit starkt bidragande till att avdelningens rektorer och pedagoger har fått ökad insikt och kunskap om den nya läroplanen. De stadsövergripande insatser som gjorts avseende skolplattformens införande och digitala verktyg har varit till stor hjälp för projektledaren och introduktion och fördjupad kunskap hos rektorer och pedagoger.

Förvaltningens slutsats är att kompetenshöjande insatser på det sättet och i den riktning utbildningsförvaltningen erbjudit stadsdelen har varit till stor hjälp.

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämndens mål är att förskolorna ska hålla en jämn och hög kvalitet och att Älvsjös kommunala förskolor ska ha en likvärdig förskoleverksamhet. Kvalitetsredovisningen utgår från en analys av enheternas kvalitetsredovisningar samt resultatdialoger. De bedömningsunderlag som enheterna i huvudsak utgår från är pedagogernas självvärdering (webbaserade kvalitetsindikator, s.k. WKI), förskoleundersökningen, utvärdering av de pedagogiska enhetsmålen från verksamhetsplanen samt pedagogisk dokumentation och observation.

Förvaltningen kan inte se att det finns några strukturella förutsättningar mellan enheterna som påverkar förskolornas måluppfyllelse. De enheter som har en lägre andel förskollärare har inte lägre resultat i förskoleundersökningen eller WKI i förhållande till de övriga enheter som har ett högre resultat. Samtliga enheter når sina mål.

I en sammanfattande analys konstaterar förvaltningen att förskolorna har uppfyllt nämndmålen för läroplanens målområden och att Älvsjös förskolor i stadens förskoleundersökning rankas näst högst.

Förskoleundersökningen visar ett marginellt några lägre resultat i jämförelse med föregående år, medan WKI visar i alla delar enbart positiv utveckling. Förskolorna har ifrån redan relativt höga resultat höjt sig än mer i jämförelse med föregående år. Föräldrarna är som helhet nöjda med sitt barns förskola och andelen har minskat från 90 procent 2018 till 89 procent 2019, en obetydlig skillnad. Skillnaden mellan förskoleenheterna varierar från 80 procent till 95 procent och mellan förskolorna från 71 procent till 96 procent. Det är i jämförelse med 2018 marginellt försämrat resultat avseende likvärdigheten. I WKI:n uppnådde enheterna sammantaget 3,8 och uppnått då kommunfullmäktiges mål på 3,8. I jämförelse med staden ligger Älvsjös resultat på delad första plats tillsammans med en annan stadsdel. I jämförelse med föregående årsresultat har resultatet förbättrats och vad som är särskilt positivt är att likvärdigheten har ökat. Dessutom når alla arbetslag nivå 3 vilket är i jämförelse med föregående år bättre.

Förvaltningens analys är att likvärdigheten mellan förskolorna har ökat vid en viktning mellan Förskoleundersökningens och WKI resultatet. Att likvärdigheten har ökat beror på att förskolorna generellt höjt sig ett steg i sina WKI resultat. En trolig förklaring är att enheterna har blivit tydligare med vilka specifika metoder som används för att följa upp olika enhetsmål. Särskilt fokus har lagts på bedömning och analys av olika resultat där kvalitén också blivit högre för varje år. Förvaltningen har dock identifierat ett par förskolor som av olika skäl sänkt sina resultat i förskoleundersökningen. I syfte att stärka dessa förskolor och generellt förbättra likvärdigheten mellan förskolorna har förvaltningen identifierat stadsdelsövergripande utvecklingsområden och framgångsfaktorer som enheterna tar med i sina verksamhetsplaner för 2020.

För att öka likvärdigheten 2020 ska enheterna bland annat, precis som i år, prioritera implementering av den reviderade läroplanen, prioritera att alla arbetslag är bemannade med förskollärare och att förskolorna än mer ska arbeta med synliggörande av barns individuella utveckling och lärande. Dessa utvecklingsområden bedömer förvaltningen är framgångsfaktorer för att öka måluppfyllelsen i förhållande till läroplansområdena.

Förvaltningen fortsätter att prioritera att enheterna under 2020 ska fördjupa sina kunskaper i skolplattformens digitala pedagogiska verktyg för att öka likvärdigheten. De pedagogiska verktyg som alla pedagoger ska arbeta med under nästa år utgör ett viktigt dokumentredskap för att kontinuerligt följa upp och utveckla verksamheten. Verktygen ska användas i det vardagliga arbetet för att pedagogerna bättre ska kunna reflektera över lärandet och utvecklingen.

Utvecklingsområden och gemensamma insatser på stadsdelsnämnds nivå

Utvecklingsområden

Nedanstående punkter är övergripande utvecklingsområden som enheterna kommer att arbeta med under 2020 i syfte att öka måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen och öka likvärdigheten mellan enheterna.

Förvaltningen har utifrån enheternas kvalitetsredovisningar och dialoger som genomförts identifierat tre stadsdelsgemensamma utvecklingsområden/insatser.

- Implementering av den reviderade läroplanen
- Säkerställa förskollärlädd undervisning
- Synliggörande av barns individuella utveckling och lärande genom bland annat utveckling av planering och bedömning verktyget

1. Implementering av den reviderade läroplanen

- Alla pedagoger ska få fördjupad kunskap om den nya läroplanen

Förvaltningen har valt att ha kvar utvecklingsområdet från föregående år. Under 2019 har rektorerna och pedagogerna, som tidigare har beskrivits, gått på ett flertal föreläsningar för att sätta sig in i den reviderade läroplanen som blev gällande från juli 2019. Enheterna har utöver dessa kompetenshöjande insatser enskilt arbetat med den nya läroplanen och vad den innebär för bland annat undervisningen.

Nästa steg 2020: Enheterna har i uppdrag att fortsätta att prioritera utbildningsinsatser för pedagogerna genom befintliga pedagogiska forum och nätverk inom och mellan enheterna. Enheterna kommer under året i bland annat WKI-verktyget följa upp om ytterligare insatser behövs.

2. Säkerställa förskollärlädd undervisning

- Alla barn ska ha undervisning som är ledd av förskollärare.

För att följa läroplanen och säkerställa kvaliteten är det viktigt att alla barn får undervisning som är ledd av förskollärare. Detta är också ett likvärdighetsperspektiv. I enheternas kvalitetsredovisningar framgår det att av avdelningens 72 avdelningar saknar sju avdelningar förskollärare.

Nästa steg 2020: Enheterna ska rekrytera tillräckligt med förskollärare. De avdelningar som saknar förskollärare ska organisera undervisningen så att alla barn får undervisning som är ledd av förskollärare. Uppföljning kommer att ske i tertialrapport 1 och 2.

3. Synliggörande av barns individuella utveckling och lärande.

- Barnens utveckling och lärande ska synliggöras genom det pedagogiska digitala verktyget Planering och bedömning (sk pobben).

Resultaten i förskoleundersökningen inom läroplansområdet Utveckling och lärande, inriktning digitala verktyg, visar att det finns tydliga skillnader mellan enheterna och att resultaten inte förbättrats. Målsättningen är att resultatet och likvärdigheten ska öka.

Nästa steg 2020. Projektledaren för skolplattformen ska främst genom riktade utbildnings-tillfällen och kollegialt och nätverksbaserat lärande, som finns inom avdelningen, se till att pedagogerna kan använda verktyget. Uppföljning kommer att ske WKI-baserade verktyget och i tertialrapport 1 och 2.

Förslag till kommunfullmäktige/nämnd för kommande budgetår

Älvsjö stadsdelsförvaltning har följande behov av gemensamma stadsövergripande insatser:

- Förskolans digitalisering

Mot bakgrund av att skolplattformens olika pedagogiska verktyg ska implementeras fullt ut under 2020 utgör digitalisering (skolplattformens pedagogiska verktyg och programmering) ett utvecklingsområde som Älvsjö stadsdelsförvaltning särskilt lyfter upp som ett prioriterat stadsövergripande område.

- Reviderade läroplanen

Ett annat utvecklingsområde som Älvsjö stadsdelsförvaltning särskilt lyfter upp som ett prioriterat stadsövergripande område är fortsatta utbildningsinsatser i den reviderade läroplanen.